

Snippet van Tom Koornwinder, 8 april 2025: no. 5, Favoriete boeken sinds 2000

Begin maart maakten de NRC en de Standaard een [top 50](#) bekend van origineel Nederlands-talige boeken (zowel fictie als non-fictie) gepubliceerd in de periode 2000-2025. Deze ranglijst was gebaseerd op het oordeel van 81 deskundig geachte personen. Ik ging na welke van die 50 boeken ik gelezen had. Het waren er vier, twee fictie en twee non-fictie (ik geef er de plaats in de top 50 bij):

8 Grand Hotel Europa (2018), Ilja Leonard Pfeijffer.

9 In Europa (2004), Geert Mak.

32 Bonita Avenue (2010), Peter Buwalda.

39 Revolusi (2020), David Van Reybrouck.

De NRC deed vervolgens een lezersoproep om met een eigen lijstje te komen (ik zond niets in) en een paar weken later publiceerde de krant een [lezers top 50](#) van boeken uit het eerste kwart van onze eeuw. De vier bovengenoemde boeken stonden ook in die lijst, nu met rangnummers resp. 2, 22, 7, 23, maar er waren nog vier boeken in die lijst die ik ook gelezen had, wederom twee fictie en twee non-fictie:

38 De stamhouder (2014), Alexander Münninghoff.

41 Willem die Madoc maakte (2021), Nico Dros.

42 Baltische zielen (2010), Jan Brokken.

49 Otmars zonen (2018), Peter Buwalda.

Ik zou deze acht boeken wel op een andere manier in rangorde zetten, in drie groepen van voor mij ongeveer gelijk eindigende boeken:

1a Willem die Madoc maakte (2021), Nico Dros.

1b Revolusi (2020), David Van Reybrouck.

1c Grand Hotel Europa (2018), Ilja Leonard Pfeijffer.

2a Baltische zielen (2010), Jan Brokken.

2b De stamhouder (2014), Alexander Münninghoff.

2c In Europa (2004), Geert Mak.

3a Bonita Avenue (2010), Peter Buwalda.

3b Otmars zonen (2018), Peter Buwalda.

Willem die Madoc maakte had mijn vrouw al gelezen toen we samen een lezing over dit boek door de schrijver bijwoonden. Ik ben het toen ook gaan lezen en ik was er razend enthousiast over hoe in het boek de sfeer van de dertiende eeuw in Vlaanderen en Frankrijk werd opgeroepen, bovendien in de vorm van een vermakelijke raamvertelling.

Revolusi las ik na de korte TV-serie n.a.v. dit boek te hebben gezien, maar het boek biedt veel meer dan de serie. De 20e-eeuwse koloniale geschiedenis van Nederlands Indië en de Indonesische onafhankelijkheidsstrijd worden er helder in beschreven, waarbij de schrijver zijn verontwaardiging over Nederlandse wandaden niet onderdrukt. Het meeste had ik in de loop van mijn leven al wel meegekregen, maar zo'n goed totaaloverzicht had ik niet eerder gelezen. Het lezen van *Congo* staat nu op mijn verlanglijst.

Grand Hotel Europa vond ik een prachtige roman, bovendien maatschappelijk zeer relevant. Iets minder gecharmeerd was ik van de twee andere fictie-boeken in mijn lijstje, beide door Peter Buwalda (die alweer een kleine zeven jaar bezig is om een vervolg op *Otmars zonen* te schrijven). *Bonita Avenue* vond ik vooral leuk door de wiskundige voorgeschiedenis van de in het boek beschreven rector van de Universiteit Twente. Wat me niet erg boeide was de

preoccupatie met de porno-industrie in *Bonita Avenue* en met SM in *Otmars zonen* (wat niet betekent dat ik een tegenstander ben van de [Week van de Lentekriebels](#)).

Van het drietal dat ik als tweede geplaatst heb, valt het Baltische aspect op in *Baltische zielen* en (gedeeltelijk) in *De stamhouder*, en ook nog in een klein hoofdstukje in het 1100 bladzijden tellende *In Europa*. Van Geert Mak plaats ik [De eeuw van mijn vader](#) (uit 1999, dus valt net buiten de boot) nog hoger, misschien wel omdat de 20e eeuw ook de eeuw van mijn vader (1899-1997) was.

Ik heb ook nog even gekeken wat ik verder aan origineel Nederlandstalige boeken heb gelezen die in de afgelopen 25 jaar zijn verschenen, maar ik heb daar geen totaaloverzicht van. Ik noem wel twee favoriete boeken:

[Contrapunt](#) (2008) door Anna Enquist heeft een hoofdstuk voor elk deel van Bach's Goldberg-variaties. Ze beschrijft hoe ze na vele jaren dit werk weer op de piano in studie neemt en geeft bij elke variatie een passende episode die ze met haar dochter heeft beleefd. Haar dochter, 27 jaar, werd fietsend op de Dam aangereden door een vrachtauto en kwam daarbij om het leven.

[Lorentz, gevierd, fysicus, geboren verzoener](#) (2019) door Frits Berends en Dirk van Delft. Zeer geslaagde biografie die beschrijvingen van de persoon, de natuurkunde en de maatschappelijke context mooi combineert.

Dan ook nog maar de twee slechtste boeken die ik bij mijn gelezen boeken tegenkwam: [Wat wij zagen](#) door Hanna Bervoets, Boekenweekgeschenk 2021. Een ziek boek over een vrouw die werkt voor een Facebook-achtig bedrijf met als taak om de meest perverse postings te verwijderen.

[Jan Tinbergen. Een econoom op zoek naar vrede](#) (2021) door Erwin Dekker. Na de Lorentz-biografie had ik een [biografie over Lorentz' opvolger Ehrenfest en zijn vrouw](#) gelezen (al wat minder goed) en toen dacht ik dat een biografie over Tinbergen, promovendus van Ehrenfest, wel aardig zou zijn. Maar het boek heeft ellenlange gortdroge stukken over economie en laat Tinbergen als mens nauwelijks uit de verf komen.

Nu ik een boekenweekgeschenk noemde wil ik nog een amusante belevenis vermelden. Wij waren afgelopen najaar bij een boekpresentatie van [Konvooi](#) door Tommy Wieringa (dit was een zeer indrukwekkende avond over de oorlog in Oekraïne). De voorste rijen waren op naam gereserveerd. Wij zaten in de voorste vrije rij en bleken direct achter de familie Chabot te zitten. De Chabotten hadden juist in 2024 het boekenweekgeschenk [Gezinsverpakking](#) geschreven. Dit bracht ons er na thuiskomst toe om al onze [boekenweekgeschenken](#) bij elkaar te zoeken en op een rij te zetten. We kwamen best ver, maar er zijn een paar hinderlijke leemtes die nog via Boekwinkeltjes moeten worden opgevuld.